

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลเวชปฏิบัติที่ปฏิบัติงานใน
หน่วยบริการปฐมภูมิ เขตบริการสุขภาพที่ 4

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลเวชปฏิบัติที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิเขตบริการสุขภาพที่ 4
 FACTORS RELATED TO QUALITY OF WORK LIFE AMONG NURSES PRACTITIONER IN PRIMARY CARE UNIT,
 REGION HEALTH SERVICE 4

ระเบียบ คำพิมพ์ 5336173 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : วันเพ็ญ แก้วปาน ส.ค. (บริหารสาธารณสุข) ,สุรินทร์ กลั้มพากร Ph.D (NURSING), จุฑาธิป
 ศิลบุตร Ph.D. (MATHEMATICS)

บทคัดย่อ

พยาบาลเวชปฏิบัติเป็นการทำงานของวิชาชีพที่ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นที่ได้รับความทุกข์ ทรมานด้านร่างกาย และ
 จิตใจ การมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีจึงเป็นสิ่งจำเป็น ในการให้บริการที่มีคุณภาพ การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบ
 ภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของ พยาบาลเวชปฏิบัติที่ทำงานในหน่วยบริการปฐมภูมิ
 เขตบริการสุขภาพที่ 4 จำนวน 314 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เก็บข้อมูลโดยใช้
 แบบสอบถาม แบบตอบด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปด้วย สถิติค่าเฉลี่ย มัชฌิมมาเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐานวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าไค- แสควร์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์สถิติพหุคูณแบบ
 ขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการศึกษา พบว่า พยาบาลเวชปฏิบัติมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความพึงพอใจจากการช่วยเหลือผู้อื่น (CS)
 ด้านความเหนื่อยหน่ายจากการทำงาน (BO) และความเครียดทุติยภูมิจากประสบการณ์ความทุกข์ทรมานในการช่วยเหลือผู้อื่น (STS)
 อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 46.7, 42.5 และ 54.4 ตามลำดับ

ปัจจัย ด้านคุณลักษณะงาน ปฏิบัติงานในบทบาทพยาบาลเวชปฏิบัติ การจัดการบริการเพื่อตอบสนองความคาดหวังของ
 ผู้รับบริการ ปริมาณ และความยากเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการ มีคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับสูง สิ่งคุกคามสุขภาพ และ
 บรรยากาศองค์กรมีคะแนน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางปัจจัยร่วมทำนายความพึงพอใจจากการช่วยเหลือผู้อื่น (CS) ได้แก่
 คุณลักษณะงาน บรรยากาศองค์กร การปฏิบัติงานในบทบาทพยาบาลเวชปฏิบัติ สิ่งคุกคามสุขภาพ และการจัดการบริการเพื่อตอบสนอง
 ความคาดหวังของผู้รับบริการ สามารถทำนายได้ร้อยละ 20 ($Adj R^2 = 0.20$) ปัจจัยร่วมทำนายความเหนื่อยหน่ายจากการทำงาน
 (BO) ได้แก่ บรรยากาศองค์กร สิ่งคุกคามสุขภาพ คุณลักษณะงาน การจัดการบริการเพื่อตอบสนองความคาดหวังของผู้รับบริการ
 ปริมาณ และความยากเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการ สามารถทำนายได้ร้อยละ 27 ($Adj R^2 = 0.27$) ปัจจัยร่วมทำนาย
 ความเครียดทุติยภูมิจากประสบการณ์ความทุกข์ทรมานในการช่วยเหลือผู้อื่น (STS) ได้แก่ อายุ สิ่งคุกคามสุขภาพ ปริมาณและความ
 ยากเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการ สามารถทำนายได้ร้อยละ 19 ($Adj R^2 = 0.19$)

ผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะ ผู้บริหารทางการพยาบาลควรจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยการเพิ่ม
 ความพึงพอใจจากการช่วยเหลือผู้อื่น (CS) และลดความเหนื่อยหน่ายจากการทำงาน (BO) และความเครียดทุติยภูมิจากประสบการณ์
 ทุกข์ทรมานในการช่วยเหลือผู้อื่น (STS) ด้วยการส่งเสริม คุณลักษณะงาน พัฒนาระบบบรรยากาศองค์กร และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ
 บริการเพิ่มขึ้น ป้องกันสิ่งคุกคามสุขภาพ

คำสำคัญ : พยาบาลเวชปฏิบัติ/ คุณภาพชีวิตการทำงาน/ของวิชาชีพที่ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

**FACTORS RELATED TO QUALITY OF WORK LIFE AMONG NURSES
PRACTITIONER IN PRIMARY CARE UNIT, REGION HEALTH SERVICE 4**

RABEAB KUMPIMPA 5336173 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORY COMMITTEE: WONPEN KAEWPAN, Dr.P.H. (PUBLIC HEALTH
ADMINISTRATION), SURINTORN KALAMPAKORN, Ph.D. (NURSING), JUTATIP
SILLABUTRA, Ph.D. (MATHEMATICS)**ABSTRACT**

Nurse practitioners help patients. And people in the community. It is the quality of work life that produces operational quality. The quality of work life comprises of two parts. Compassion Satisfaction (CS) and compassion fatigue (CF). Compassion fatigue consists of two smaller parts. The first one is the Burnout (BO) which concerns the things like exhaustion, frustration, anger and depression. The second part is Secondary Traumatic Stress (STS). This study is research using a cross sectional survey. It was aimed to determine the level of quality of work life and analyze the factors influencing the quality of work life among nurse practitioners working in primary care units in the catchment area of Regional Health Service 4. The participants were 314 nurse practitioners selected by stratified random sampling. Data were collected through self-administered questionnaires and analyzed by a computerized software program. Statistics used included percentage, mean, Chi-square, Pearson's product moment correlation coefficients, and stepwise multiple regression analysis

Study results showed that 46.7% of nurse practitioners had a moderate level of quality of work life in the aspect of compassion satisfaction (CS); 42.5% had a moderate level of quality of work life in the aspects of burnout (BO); and 54.4% had a moderate level of quality of work life in the aspect of secondary traumatic stress (STS). The factors that could predict the 20% of quality of work life in the aspect of CS included job characteristics, organizational climate, the perceived performance in the roles of nurse practitioner Health hazards from work, service delivery with responsiveness to clients' expectation could predict organizational climate, health hazards from work, service delivery with responsiveness to clients' expectation, quantity and complexity of clients' health problems nurse practitioners; could predict 27% of variance in burnout. The factors that could predict secondary traumatic stress included age, health hazards from work, quantity and complexity of clients' health problems nurse practitioners; and altogether could predict correctly as 19% of secondary traumatic stress ($p < 0.05$).

Study results suggest that nursing administrators should ensure their preparedness for coping with problems, should improve the positive aspects of life quality by increasing the level CS, and the incidence of BO and STS by setting up a system to prevent health hazards. With the policy of promoting the values of professional nursing practice regularly. Feature work with policymakers to promote the values. Organizational climate should be fostered to an atmosphere conducive to work. Service quality should be improved with regard to the service to meet expectations of service including capacity-building services to a sophisticated manner.

**KEY WORDS: NURSE PRACTITIONER / QUALITY OF WORK LIFE / PROFESSION
THAT HELPS PEOPLE**

156 pages